तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे

४१२ई, के.एम. मुन्शी मार्ग, बहिरट पाटील चौक, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ०१६
फोन (020)25656234 ईमेल:ropune.dte@gmail.com संकेतस्थळ :www.ropune.org.in

जा.क्र.तंशिविकापु/विवी/स्वच्छ भारत अभियान/२०१७/4044 दिनांक : 20 SEP 2017

प्रति,
प्राचार्य/संचालक,
व्यावसाईक अभ्यासक्रमाच्या सर्व संस्था,
पुणे विभाग.

विषय :- पर्यटन मंत्रालय,भारत सरकार यांनी निर्देशित केल्यानुसार 'जागतिक पर्यटन दिनाच्या 'अनुषंगाने दि.१६ ते ३० सप्टेंबर २०१७ दरम्यान पर्यटन,धार्मिक व ऐतिहासिक स्थळी स्वच्छ भारत अभियानाचा पंधरवडा साजरा करणेबाबत

संदर्भ :- तंत्रशिक्षण संचालनालयाचे पत्र क्र./संकीर्ण/१३३ दिनांक १४.०९.२०१७

भारताचे पंतप्रधान मा.नरेंद्र मोदी यांनी यांनी त्यांच्या लाल किल्ल्यावरील भाषणात नमूद केल्याप्रमाणे स्वच्छ भारत अभियान हे भारताच्या विविध पर्यटन,धर्मिक,ऐतिहासिक व इतर ठिकाणांच्या स्वच्छतेसाठी भारत सरकारने सुरु केलेले अभियान आहे.०२ ओक्टोबर २०१९ पर्यंत स्वच्छ भारत अभियानाच्या माध्यमातून स्वच्छ-स्वस्थ भारत करण्याचा संकल्प आहे. सदर मोहिमेचा उद्देश्य हा सामान्य जनतेमध्ये स्वच्छतेविषयी जनजागृती व्हावी तसेच पर्यटनस्थळे स्वच्छ रहावीत हा आहे.

विषयांकित प्रकरणी जागतिक पर्यटन दिनाच्या (२७ सप्टेंबर) अनुषंगाने राज्यभरात दिनांक १६ सप्टेंबर २०१७ ते ३० सप्टेंबर २०१७ दरम्यान स्वच्छ भारत अभियानाची मोहीम राबविण्यात येणार आहे.त्यानुसार या कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रातील पर्यटन,धार्मिक व ऐतिहासिक स्थळी स्वच्छ भारत अभियानाच्या मोहिमेअंतर्गत श्रमदानाच्या माध्यमातून मोठया प्रमाणात स्वच्छतेविषयी जनजागृती करणेबाबत सूचित केले आहे.

सदर अभियानात आपल्या संस्थेतील विद्यार्थी,राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS),NCC चे स्वयंसेवक यांचा मोठया प्रमाणत सहभाग आवश्यक आहे.सदर अभियानाची सुरुवात स्वच्छतेची शपथ घेऊन करणे.स्वच्छतेसंदर्भात जनजागृती करणारे संदेश लावणे. स्वच्छतेसंदर्भात रॅली,श्रमदान,पथनाट्य इत्यादीद्वारे स्वच्छतेचे महत्व स्थानिकांसमोर मांडणे. घनकचरा व्यवस्थापन,स्वच्छता व आरोग्य,विवध प्रकारची प्रदूषणे,पर्यटनस्थळी स्वच्छतेचे महत्व ई.बाबत तज्ञांच्या द्वारे कार्यशाळा,सेमिनार तसेच विविध स्पर्धांचे आयोजन करणे.सदर उपक्रमांमध्ये स्थानिक कंपन्याना सहभागी करून घेणे इत्यादीद्वारे सदर अभियान यशस्वी करावे.तसेच सदर मोहिमेबाबत कोणकोणते उपक्रम राबविण्यात आले त्याचे फोटो व अहवाल या कार्यालयास सादर करण्यात यावा. सोबत संदर्भिय पत्र व सहपत्रे जोडून पाठवीत आहे.

सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य,

३, महापालिका मार्ग, पत्रपेटी क्रमांक १९६७, मुंबई - ४००००१
दूरध्वनी - २२६२०६०१, २२६९०६०२-२२६४११५०/५१, फॅक्स २२६९२१०२
E-mail :- director@dtemaharashtra.gov.in internet :- http://www.dtemaharashtra.gov.in

क्र. १६/संकीर्ण/२०१७/९८३
दिनांक : १४/९/२०१७

तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय पुणे. 19 SEP 2017 आवक क्र. 9221

प्रति,
सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,
मुंबई/पुणे/नाशिक/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर

विषय :- पर्यटन मंत्रालय, भारत सरकार यांनी निर्देशित केल्यानुसार "जागतीक पर्यटन दिनाच्या" अनुषंगाने दि. १६ ते ३० सप्टेंबर, २०१७ दरम्यान पर्यटन, धार्मिक व ऐतिहासिक स्थळी स्वच्छ भारत अभियांनाचा पंधरवाडा साजरा करणेबाबत...

संदर्भ :- जिल्हाधिकारी व जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर यांचे बैठकीचे पत्र क्र. रवका/टे-३स्वच्छ भारत अभियान/पंधरवाडा/बैठक/२०१७/५०५(W) दि. १३.९.२०१७

मा. जिल्हाधिकारी मुंबई यांनी उपरोक्त विषयांकित प्रकरणी दिनांक १४.९.२०१७ रोजी दूपारी ३.०० वाजता त्यांचे दालनात बैठक आयोजित केलेली होती. सदर बैठकीस खालीलप्रमाणे निर्देशित करण्यात आले की, भारताचे पंतप्रधान मा. श्री. नरेंद्र मोदी यांनी त्यांच्या लाल किल्ल्यावरील भाषणात नमूद केल्याप्रमाणे स्वच्छ भारत अभियान हा भारताच्या विविध पर्यटन, धार्मीक, ऐतिहासिक व इतर ठिकाणांच्या स्वच्छतेसाठी भारत सरकारने सुरु केलेले राष्ट्रीय पातळीवर अभियान आहे. ०२ ऑक्टोबर, २०१९ पर्यटन स्वच्छ भारत अभियानाच्या माध्यमातून आपला स्वच्छ-स्वस्थ भारत करण्याचा संकल्प आहे. सदर मोहिमेचा मुख्य उद्येश हा सामान्य जनतेमध्ये स्वच्छतेविषयी जनजागृती व्हावी तसेच पर्यटन स्थळे स्वच्छ रहावीत हा आहे. तसेच हया माध्यमातून घन कचरा व्यवस्थापनाच्या माध्यमातून मोठया प्रमाणांत संधी सुध्दा उपलब्ध होवू शकतात.

सबब विषयांकित प्रकरणी पर्यटन मंत्रालय, भारत सरकार यांनी निर्देशित केल्यानुसार जागतिक पर्यटन दिनांच्या (दि. २७ सप्टेंबर) अनुषंगाने महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळामार्फत राज्यभरात दिनांक १६ ते ३० सप्टेंबर, २०१७ दरम्यान स्वच्छ भारत अभियांनाची मोहिम राबविण्यात येणार आहे. त्यानुसार या कार्यालयाच्या कार्यक्षेत्रातील धार्मिक, ऐतिहासिक तसेच पर्यटन स्थळी खालीलप्रमाणे स्वच्छ भारत अभियांनाच्या मोहिमेअंतर्गत श्रमदानाच्या माध्यमातून मोठया प्रमाणात कार्यक्रम घेवून स्वच्छतेविषयी जनजागृती करणेबाबत सुचित केले आहे. सदर मोहिमेत खालील उपक्रमांचा सामावेश करण्यात यावा असे नमूद आहे.

१. या विभागातील स्थानिक स्वराज्य संस्था जसे ग्रामपंचायत, नगरपालिका, महानगरपालिका, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती इ. च्या माध्यमातून सदर उपक्रमाची सुरुवात करावी.
२. उपरोक्त शासकीय संस्थांसोबत नोंदणीकृत गैर सरकारी संस्था (NGO), ट्रस्ट, युवा मंडळे तसेच सामाजिक कार्यात सहभाग असलेल्या इतर संस्था.

"स्वच्छता हीच सेवा"

- केंद्र शासनाच्या स्वच्छ भारत अभियानाच्या धर्तीवर राज्यामध्ये स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान (नागरी) राबविण्यात येत आहे.
- केंद्र शासनाने कळविल्यानुसार राज्यातील सर्व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१७ ते दिनांक २ ऑक्टोबर, २०१७ या कालावधीत "स्वच्छता हीच सेवा" मोहीम राबविण्यात येत आहे .
- दिनांक १५ सप्टेंबर, २०१७ - "स्वच्छता ही सेवा"या मोहिमेचा औपचारिकरित्या प्रारंभ करणे
- दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१७ - सकाळी १०.०० ते दुपारी १२.०० वाजेपर्यंत श्रमदान करून "सेवा दिवस" साजरा करणे.
- दिनांक२४ सप्टेंबर, २०१७ - समाजातील सर्व घटकांना श्रमदानात सहभागी करून घेऊन समग्र स्वच्छता करणे.
- दिनांक२५ सप्टेंबर, २०१७ - शहरातील हॉस्पीटल, उद्याने, पुतळे व स्मारके, बस थांबे, तलाव आणि स्वच्छतागृहांची व्यापक प्रमाणात सफाई करून सर्वत्र स्वच्छता करणे.
- दिनांक१ ऑक्टोबर, २०१७ - शहरातील प्रसिद्ध स्थळांच्या ठिकाणी व्यापक श्रेष्ठ स्वच्छता मोहीम राबविणे.
- २ ऑक्टोबर, २०१७ पर्यंत राज्यातील सर्व नागरी भाग हागणदारीमुक्त घोषित करण्याचे उद्दिष्ट निश्चित करण्यात आले आहे.
- शहरातील सर्व कुटुंबे, रहिवासी कल्याण संघ (RWAs) व मोठ्या प्रमाणावर कचरा निर्माण करणाऱ्यामार्फत कचरा निर्मितीच्या जागीच कचऱ्याचे विलगीकरण करण्याच्या मोहिमेस प्रारंभ करणे.
- शहरातील सर्व कुटुंबांना व भाजी मंडई, बाजार संघटना, वाणिज्यिक क्षेत्रामध्ये सुक्या व ओल्या कचऱ्यासाठी वेगवेगळ्या रंगाच्या कचरा कुंड्यांचे (dustbins) मोठ्या प्रमाणावर वाटप करण्यात येईल.
- भाजी मंडई, बाजार स्थळे इत्यादी ठिकाणी दुकानदार व व्यापाऱ्यांच्या सोबतीने स्वच्छता मोहीम राबविण्यात येईल.
- शहरातील उड्डाणपूल, बस स्थानके, उद्याने इत्यादी ठिकाणी स्वच्छता मोहीम राबविण्यात येईल.
- सर्व ऐतिहासिक वारसा स्थळे, जलस्त्रोत, पाणीसाठे, पर्यटन स्थळे इत्यादी ठिकाणी लोक सहभागातून स्वच्छता मोहीम राबविणे.

- शहरातील सर्व शालेय विद्यार्थ्यांनासकाळच्या सत्रात "स्वच्छता शपथ" देण्यात येईल.
- रहिवासी कल्याण संघ (RWAs) व रहिवासी वसाहती मार्फत व्यापक परिसर स्वच्छता मोहीम राबविण्यात येईल.
- बहुराष्ट्रीय कंपन्या व इतर कॉर्पोरेट कार्यालयांनी, त्यांच्या कार्यालयीन परिसरात स्वच्छता मोहीम हाती घेण्यात येईल.
- शहरातील नवीन बांधलेल्या अथवा नुतनीकरण केलेल्या सामुदायिक व सार्वजनिक शौचालयांचे उद्घाटन करून, ती जनतेसाठी खुली करण्यात येतील.
- ग्राहक नसलेल्या नागरिकांना ही शौचालयाची सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी पेट्रोल पंप व उपाहारगृहातील शौचालयांना सार्वजनिक शौचालये म्हणून घोषित करण्यात येईल.
- रुग्णालयाचे कर्मचारी व रुग्णांच्या कुटुंबीयांना सोबत घेऊन दररोज रुग्णालये व त्यांचा परिसर स्वच्छ करण्यात येईल.
- सार्वजनिक उद्याने, रस्ते, रुग्णालये, शाळा, रहिवासी कल्याण संघ (RWAs), कार्यालयीन परिसर इत्यादींना स्वच्छता विषयक गुणानुक्रम देण्यात येईल.

६. उपरोक्त नमुद केलेल्या संस्थांच्या माध्यमातून स्वच्छतेसंदर्भात रॅली, श्रमदान, पथनाट्य इ. व्दारे स्वच्छतेचे महत्व प्रभावीपणे स्थानिकांसमोरे मांडणे.

७. घनकचरा व्यवस्थापन, स्वच्छता व आरोग्य, विविध प्रकारची प्रदूषणे, पर्यटन स्थळी स्वच्छतेचे महत्व इ. बाबत तज्ञांच्या व्दारे कार्यशाळा, सेमिनार तसेच विविध स्पर्धांचे आयोजन करणे.

८. सदर उपक्रमांमध्ये स्थानिक कंपन्यांना CSR अंतर्गत सहभागी करुन घेणे.

सबब मा. जिल्हाधिकारी, मुंबई यांनी विषयांकित प्रकरणी गुरुवार, दिनांक १४.०९.२०१७ रोजी दुपारी ३.०० वाजता त्यांचे दालनात बैठक आयोजित केलेली असून सदर बैठकीस आपलेकडील उपलब्ध असलेल्या माहितीसह उपस्थित रहावे, ही विनंती.

बैठकीचा दिनांक व वेळ :- गुरुवार, दि. १४.०९.२०१७
दुपारी ३.०० वाजता

(स्थळप्रतीवर मा.जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांची स्वाक्षरी असे)

(चंद्रकांत थोरात)
निवासी उपजिल्हाधिकारी,
मुंबई शहर

३. सदर अभियानामध्ये आसपासच्या शाळा, महाविद्यालयातील विद्यार्थी, राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS), NCC चे स्वयंसेवक यांचा मोठया प्रमाणात सहभाग अपेक्षित आहे.

४. अभियानाची सुरुवात पर्यटन मंत्रालय, भारत सरकार यांच्यामार्फत प्रसिध्द केलेली स्वच्छतेची शपथ सामुहिकरित्या घेवून करणे.

५. स्वच्छतेसंदर्भात जनजागृती करणारे संदेश लावणे.

६. उपरोक्त नमुद केलेल्या संस्थांच्या माध्यमातून स्वच्छतेसंदर्भात रॅली, श्रमदान, पथनाटय इ. द्वारे स्वच्छतेचे महत्व प्रभावीपणे स्थानिकांसमोर मांडणे.

७. घनकचरा व्यवस्थापन, स्वच्छता व आरोग्य, विविध प्रकारची प्रदूषणे, पर्यटन स्थळी स्वच्छतेचे महत्व इ. बाबत तज्ञांच्या द्वारे कार्यशाळा, सेमिनार तसेच विविध स्पर्धांचे आयोजन करणे.

८. सदर उपक्रमांमध्ये स्थानिक कंपन्याना CSR अंतर्गत सहभागी करुन घेणे.

यासंदर्भात आपणांस कळविण्यांत येते की, उपरोकृत नमूद उपक्रमांचा समावेश करुन सोबत जोडण्यात आलेल्या स्वच्छता हीच सेवा मोहिमेअंतर्गत दि. १५ सप्टेंबर २०१७ ते दिनांक २ ऑक्टोबर २०१७ या कालावधीत आपल्या विभागातील सर्व संस्थांना सदर मोहिम राबविणेबाबत आपल्या स्तरावर निर्देश देण्यात यावे. तसेच सदर मोहिमेबाबत कोणकोणते उपक्रम राबविण्यात आले त्याचे फोटो व अहवाल या कार्यालयास पाठविण्यात यावा.

सहपत्र :- मोहिमेची रुपरेषा व स्वच्छता शपथ

(प्रमोद नाईक)
सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण संचालनालय, म.रा.मुंबई

जिल्हाधिकारी व जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर

ओल्ड कस्टम हाऊस, शहीद भगतसिंग मार्ग, फोर्ट, मुंबई-४०० ००१
Tel.-22665233 Fax.-22661239 Email-rdcmumbaicity@gmail.com

बैठक : SPEED POST
दि.१४.०९.२०१७ दुपारी ३.०० वाजता

क्रमांक - रवका/टे-३स्वच्छ भारत अभियान/पंधरवाडा/बैटक/२०१७/525
दिनांक - 13 SEP 2017

विषय :- पर्यटन मंत्रालय, भारत सरकार यांनी निर्देशित केल्यानुसार "जागतीक पर्यटन दिनाच्या" अनुषंगाने दि. १६ ते ३० सप्टेंबर, २०१७ दरम्यान पर्यटन, धार्मिक व ऐतिहासिक स्थळी स्वच्छ भारत अभियानाचा पंधरवाडा साजरा करणेबाबत.

संदर्भ :- १. व्यवस्थापकिय संचालक, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ, मुंबई यांचे दि. ११ सप्टेंबर, २०१७ रोजीचे पत्र
२. पर्यटन मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.१०(७)/२०१४-MRD PMU (SBM)-Vol.-III

प्रति,

१. मा. पोलीस आयुक्त, पोलीस आयुक्त यांचे कार्यालय, छत्रपती शिवाजी मंडई, मुंबई-४०० ००१
२. मा. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, महापालिका मार्ग, मुंबई-४०० ००१
३. मा. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) ठाणे, वन भवन, कोपारी, ठाणे (पुर्व), ठाणे-४०० ६०३
४. उपसंचालक, सामाजिक वनीकरण, ठाणे, ५ वा माळा, जिल्हाधिकारी कार्यालय, ठाणे (पश्चिम), ठाणे-४०० ६०१
५. विभागीय वन अधिकारी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक यांचे कार्यालय, बंगला क्र.६८ / बी, कामगार नगर, कुर्ला (पुर्व), मुंबई-४०० ०२४
६. प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, ओल्ड बॉडीगार्ड लेन, तुळशीवाडी, ताडदेव, मुंबई-४०० ०३४
७. शिक्षण उपसंचालक, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, व्यवसाय मार्गदर्शन व निवड संस्था, ३ महापालिका मार्ग, मुंबई-४०० ००१
८. शिक्षण उपसंचालक, जवाहन बालभवन, चर्नीरोड प्रेस जवळ, मुंबई-४०० ००४
९. शिक्षण अधिकारी, (बृहन्मुंबई महानगरपालिका), शिक्षण अधिकारी यांचे कार्यालय, लखमानसी नपु मार्ग, राजा शिवाजी विद्यालयाच्या बाजूला, हिंदू कॉलनी , दादर , पुर्व, मुंबई-४०० ०१४
१०. जिल्हा उद्योग अधिकारी, उद्योग सह संचालक (मुंप्रावि) यांचे कार्यालय, औद्योगिक रसायन प्रयोगशाळा इमारत, टाटा नगर समोर, व्ही. एस. गुरव मार्ग, चुनाभटटी, मुंबई-४०० ०२२
११. कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, इलाखा शहर, मर्झबान रोड, मुंबई ४०० ००१
१२. अधिष्ठाता, सर जे. जे. समुह रुग्णालय, भायखळा, मुंबई ४०० ००८
१३. अधिष्ठाता, सेंट जॉर्ज हॉस्पिटल, सी.एस.टी. स्टेशनच्या बाजूला, फोर्ट, मुंबई- ४०० ००१
१४. अधिष्ठाता, द कामा व आल्ब्लेस रुगणालय, महापालिका मार्ग, आझाद मैदान जवळ, फोर्ट, मुंबई-४०००01
१५. Directorate of AYUSH, Govt.Dental College & Hospital, 4th Floor, St.George Hospital Compound, P Demelo Road, Fort, Mumbai.400001
१६. JOINT DIRECTOR, HIGHER EDUCATION MUMBAI REGION, MUMBAI, MAHARASHTRA. *Elphinstone Technical School Premises, 3. Mahapalika Marg, Mumbai-400 00१*
१७. Deputy Director Of Education, Jawahar Bal Bhawan, Netaji Subhash Marg, Charni Road, Mumbai – 400004
१८. Zonal Director, Nehru Yuva Kendra Sangathan , 2 Floor,JPN Bhawan,Kalina Camp Mumbai University, Vidyanagri, Mumbai , Pin : 400098
१९. सहायक धर्मादाय आयुक्त (रुग्णालय), सार्वजनिक न्यास नोंदणी कार्यालय, बृहन्मुंबई विभाग, धर्मादाय आयुक्त भवन, २ रा मजला, ८३, डॉ. ॲनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-४०० ०१८
२०. जिल्हा उप निबंधक, सहकारी संस्था, मुंबई शहर (१), ६ वा मजला, मल्होत्रा हाऊस, मुंबई-४०० ००१
२१. जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, प्रशासकीय इमारत, आर.सी.चेंबूर मार्ग, चेंबूर, मुंबई ४०० ०७१

Mr avalkar to attend d/C

२२. Commanding Officer, INS Kunjali, near V.S.Club, South Colaba, Mumbai-४०० ००५

२३. मा. अध्यक्ष, मुंबई पोर्ट ट्रस्ट, २ रा मजला, फोर्ट भवन, सुरजी विलाभदास मार्ग, बेलार्ड ईस्टेट, मुंबई-४०० ००१

२४. उद्यान अधिक्षक, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, वीर जिजामाता भोसले उद्यान, डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मार्ग, भायखळा, पुर्व, मुंबई-४०० ०२७

२५. उपसंचालक (प्रशासन), बृहन्मुंबई दुध योजना, वरळी, मुंबई-४०० ०१८

२६. संचालक, हाफकीन प्रशिक्षण, संशोधन व चाचणी संस्था, आचार्य दोंदे मार्ग, परळ, मुंबई-४०० ०१२

२७. Director Of Ayurved, M. A. Podar Hospital, Dr. Annie Besant Road, Worli, Mumbai, Maharashtra 400018

२८. प्रमुख समन्वय अधिकारी, (स्वच्छ मुंबई प्रबोधन अभियान)/ विशेष कार्य अधिकारी, घन कचरा व्यवस्थापक, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई-४०० ००१

२९. कार्यक्रम समन्वयक, राष्ट्रीय सेवा योजना, मुंबई विद्यापीठ, चर्चगेट, मुंबई-४०० ०३२

३०. Directorate, National Cadet Corps Directorate, Afi Building, Bombay Hospital Lane, Marine Lines, Mumbai - ४०००२०

३१. Directorate Of Technical Education, 3, Mahapalika Marg, Opp. Metro Cinema, Dhobi Talao, Chhatrapati Shivaji Terminus Area, Mumbai, Maharashtra 400001

महोदय/महोदया,

भारताचे पंतप्रधान मा. श्री. नरेंद्र मोदी यांनी त्यांच्या लाल किल्ल्यावरील भाषणात नमूद केल्याप्रमाणे स्वच्छ भारत अभियान हा भारताच्या विविध पर्यटन, धार्मीक, ऐतिहासिक व इतर ठिकाणांच्या स्वच्छतेसाठी भारत सरकारने सुरु केलेले राष्ट्रीय पातळीवर अभियान आहे. ०२ ऑक्टोबर, २०१९ पर्यटन स्वच्छ भारत अभियानाच्या माध्यमातून आपला स्वच्छ - स्वस्थ भारत करण्याचा संकल्प आहे. सदर मोहिमेचा मुख्य उद्देश हा सामान्य जनतेमध्ये स्वच्छतेविषयी जनजागृती व्हावी तसेच पर्यटन स्थळे स्वच्छ रहावीत हा आहे. तसेच हया माध्यमातून घन कचरा व्यवस्थापनाच्या माध्यमातून मोठया प्रमाणात संधी सुध्दा उपलब्ध होवू शकतात.

सबब विषयांकित प्रकरणी पर्यटन मंत्रालय, भारत सरकार यांनी निर्देशित केल्यानुसार जागतिक पर्यटन दिनाच्या (दि. २७ सप्टेंबर) अनुषंगाने महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळामार्फत राज्यभरात दिनांक १६ ते ३० सप्टेंबर, २०१७ दरम्यान स्वच्छ भारत अभियानाची मोहिम राबविण्यात येणार आहे. त्यानुसार या कार्यालयाच्या कार्याक्षेत्रातील धार्मिक, ऐतिहासिक तसेच पर्यटन स्थळी खालीलप्रमाणे स्वच्छ भारत अभियानाच्या मोहिमेअंतर्गत श्रमदानाच्या माध्यमातून मोठया प्रमाणात कार्यक्रम घेवून स्वच्छतेविषयी जनजागृती करणेबाबत सुचित केले आहे. सदर मोहिमेत खालील उपक्रमांचा सामावेश करण्यात यावा असे नमुद आहे.

१. या विभागातील स्थानिक स्वराज्य संस्था जसे ग्रामपंचायत, नगरपालिका, महानगरपालिका, जिल्हा परिषद, पंचायत समिती इ. च्या माध्यमातून सदर उपक्रमाची सुरुवात करावी.
२. उपरोक्त शासकीय संस्थांसोबत नोंदणीकृत गैर सरकारी संस्था (NGO), ट्रस्ट, युवा मंडळे तसेच सामाजिक कार्यात सहभाग असलेल्या इतर संस्था.
३. सदर अभियानामध्ये आसपासच्या शाळा, महाविद्यालयातील विद्यार्थी, राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS), NCC चे स्वयंसेवक यांचा मोठया प्रमाणात सहभाग अपेक्षित आहे.
४. अभियानाची सुरुवात पर्यटन मंत्रालय, भारत सरकार यांच्यामार्फत प्रसिध्द केलेली स्वच्छतेची शपथ सामुहिकरित्या घेवून करणे.
५. स्वच्छतेसंदर्भात जनजागृती करणारे संदेश लावणे.

स्वच्छ भारत

एक कदम स्वच्छता की ओर

स्वच्छता शपथ

महात्मा गांधी ने जिस भारत का सपना देखा था उसमें सिर्फ राजनैतिक आजादी ही नहीं थी, बल्कि एक स्वच्छ एवं विकसित देश की कल्पना भी थी।

महात्मा गांधी ने गुलामी की जंजीरों को तोड़कर माँ भारती को आज़ाद कराया।

अब हमारा कर्तव्य है कि गंदगी को दूर करके भारत माता की सेवा करें।

मैं शपथ लेता हूँ कि मैं स्वयं स्वच्छता के प्रति सजग रहूँगा और उसके लिए समय दूंगा।

हर वर्ष 100 घंटे यानी हर सप्ताह 2 घंटे श्रमदान करके स्वच्छता के इस संकल्प को चरितार्थ करूँगा।

मैं न गंदगी करूँगा न किसी और को करने दूंगा।

सबसे पहले मैं स्वयं से, मेरे परिवार से, मेरे मुहल्ले से, मेरे गांव से एवं मेरे कार्यस्थल से शुरूआत करूँगा।

मैं यह मानता हूँ कि दुनिया के जो भी देश स्वच्छ दिखते हैं उसका कारण यह है कि वहां के नागरिक गंदगी नहीं करते और न ही होने देते हैं।

इस विचार के साथ मैं गांव-गांव और गली-गली स्वच्छ भारत मिशन का प्रचार करूँगा।

मैं आज जो शपथ ले रहा हूँ, वह अन्य 100 व्यक्तियों से भी करवाऊँगा।

वे भी मेरी तरह स्वच्छता के लिए 100 घंटे दें, इसके लिए प्रयास करूँगा।

मुझे मालूम है कि स्वच्छता की तरफ बढ़ाया गया मेरा एक कदम पूरे भारत देश को स्वच्छ बनाने में मदद करेगा।

स्वच्छतेची शपथ

स्वच्छ भारत
एक कदम स्वच्छता की ओर

महात्मा गांधींनी ज्या भारताचे स्वप्न पाहिले होते त्यामध्ये केवळ राजनैतिक स्वातंत्र्यच नव्हते तर एक स्वच्छ व विकसित देशाची कल्पनाही होती. महात्मा गांधींनी गुलामीतून भारतमातेला मुक्त करुन स्वातंत्र्य मिळवून दिले.

आता भारतमातेला अस्वच्छतेतून मुक्ती देऊन देशाची सेवा करणे आपले आद्य कर्तव्य आहे. मी शपथ घेतो की, मी स्वत: स्वच्छतेच्या बाबतीत जागरुक राहिल आणि त्यासाठी वेळही देईल. दरवर्षी १०० तास म्हणजेच प्रत्येक आठवडयातून दोन तास श्रमदान करुन स्वच्छतेच्या या संकल्पाला पूर्ण करीन.

मी स्वत: घाण करणार नाही, आणि दुसऱ्यालाही करु देणार नाही. सर्वप्रथम मी स्वत:पासून, माझ्या कुटुंबापासून, माझ्या गल्ली/वस्तीपासून, माझ्या गावापासून तसेच माझ्या कार्यस्थळापासून या कामास सुरुवात करेन.

मला हे मान्य आहे की, जगामधील जे देश स्वच्छ आहेत, त्याचे कारण त्या ठिकाणचे नागरिक स्वत: घाण करीत नाही व घाण करु देत नाहीत.

या विचारांनी मी गावोगावी आणि गल्लोगल्ली स्वच्छ भारत मिशनचा प्रचार करेन.
मी आज जी शपथ घेत आहे, ती आणखी शंभर लोकांनाही घ्यायला लावेल.
तेही माझ्यासारखेच स्वच्छतेसाठी १०० तास देतील यासाठी मी प्रयत्न करेन.

मला माहीत आहे की, स्वच्छतेच्या दिशेने टाकलेले माझे हे एक पाऊल संपूर्ण भारत देशाला स्वच्छ करण्यासाठी मदत करेल.

तंत्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई